

## Capitolul 4. Concluzii și recomandări generale

Primul exercițiu anual de măsurare a culturii de evaluare, bazat pe Indexul Culturii de Evaluare, a scos în evidență un grad sporit de diseminare a culturii de evaluare în cadrul sistemului de management al Instrumentelor Structurale, cuantificat într-o realizare medie a ICE de 63,35% din punctajul maxim disponibil de 100%.

Acesta este determinat de un nivel mediu de realizare la nivelul Programelor Operaționale, cu rezultate mai bune pentru POAT, PODCA, POR și POS T, în timp ce POS Mediu, POS DRU și POS CCE înregistrează performanțe mai slabe.

La nivel de dimensiune, cererea și diseminarea/ utilizarea rezultatelor evaluării par a fi cele mai dezvoltate, în timp ce, la nivelul ofertei și instituționalizării culturii de evaluare există arii care necesită îmbunătățiri.

Pentru a furniza recomandări solide cu privire fie la schimbările strategice la nivelul DMI 1.2, fie în ceea ce privește activitățile viitoare care pot fi întreprinse în cadrul DMI în vederea sporirii gradului de diseminare a culturii de evaluare, au fost intercorelate, la nivelul criteriilor ICE, toate dovezile colectate în primul ciclu de măsurare.

Figura 15 - Structura concluziilor și recomandărilor

CRITERII ICE	CONCLUZII PRIVIND PRIMUL EXERCİTIU ANUAL DE MĂSURARE				RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CULTURII DE EVALUARE	
	PERFORMANȚE	PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE	RĂSPUNS DMI 1.2	OPERAȚIONALE	STRATEGICE

În urma acestei abordări, pentru fiecare criteriu am rezumat principalele puncte forte și puncte slabe referitoare la cultura de evaluare, care rezultă din analiza surselor primare și secundare, am descris activitățile relevante derulate pentru proiectele contractate în cadrul DMI 1.2 și am clasificat recomandările după cum urmează:

- ▶ Recomandări operaționale, și anume acțiuni pe termen scurt, care pot fi implementate conform structurii actuale a DMI 1.2 sau prin alte mijloace, fără a fi necesare schimbări în logica de intervenție a DMI 1.2.
- ▶ Recomandări strategice, care impun schimbări în logica de intervenție a DMI 1.2 și pentru care sunt necesare modificări în documentele de programare și implementare existente.

**Tabelul 21 - Concluziile exercițiului anual de măsurare și recomandări pentru îmbunătățirea culturii de evaluare**

CRITERII ICE	CONCLUZIILE PRIMULUI EXERCITIU ANUAL DE MĂSURARE				RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA CULTURII DE EVALUARE	
	PERFORMANȚĂ	PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE	RĂSPUNS DMI 1.2	OPERAȚIONALE	STRATEGICE
(1) Structura Evaluării cu privire, în mod specific, la legătura dintre Evaluare, Programare și monitorizare (responsabilități, coordonare, legătura cu alte funcții)	▶ CONFORM MEDIEI ICE	▶ Structura sistemului de evaluare dispune de Unități de Evaluare dedicate, care funcționează la nivel de Program, coordonate de Unitatea Centrală de Evaluare, înființată în cadrul ACIS, care colaborează pe probleme tehnice în cadrul Grupului de Lucru pentru Evaluare. .	▶ Principala problemă a arhitecturii sistemului de evaluare este legată de faptul că Unitățile de Evaluare sunt organizate în compartimente care îndeplinesc și alte funcții (în majoritatea cazurilor, programare) și că nu există proceduri formale care să coreleze evaluarea cu programarea și monitorizarea.	▶ Nu a existat o nevoie specifică de a aborda acest domeniu, având în vedere faptul că structura respectivă există încă din 2007.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Sprijinirea analizei legate de reorganizarea Unităților de Evaluare în compartimente dedicate, ținând cont de faptul că implementarea schimbărilor necesită aprobare la nivel de Program. ▶ Sprijinirea elaborării procedurilor ce au ca scop formalizarea legăturilor dintre evaluare, programare, monitorizare (de ex., programarea unor reuniuni periodice pentru a analiza nevoile de date pentru planul multianual de evaluare și pentru nevoile de programare)	
(2) Resursele financiare și umane alocate Evaluării	▶ RIDICATĂ	▶ Resursele umane alocate evaluării sunt adecvate atât în ceea ce privește numărul (media de 3 persoane per unitate de evaluare conform analizei comparative internaționale), cât și în ceea ce privește competența, înregistrându-se o rată scăzută a	▶ Se pare că există o tendință de reducere a mărimii unităților de evaluare, generată de nevoia de consolidare a capacității de implementare a Programului.	▶ Formarea și dezvoltarea profesională a personalului la nivel de PO și CSNR.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Continuarea formării profesionale a personalului și propunerea de criterii precise pentru selectarea personalului căruii îi vor fi atribuite funcțiile de evaluare. <b>ALTE ACȚIUNI</b> ▶ Monitorizarea numărului de angajați	

		<p>fluctuației de personal.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Resursele financiare sunt, de asemenea adecvate și corespund standardelor internaționale, după cum reiese din analiza comparativă internațională.</li> </ul>			<p>dedicați evaluării pentru a nu afecta gradul actual de difuzare a culturii de evaluare.</p>	
(3) Calitatea sistemului de monitorizare	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ CONFORM MEDIEI ICE</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Sistemul de indicatori este considerat fiabil și capabil să ofere informații în timp util.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Au fost semnalate ariile de îmbunătățire a indicatorilor la nivel de CSNR.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Un proiect dedicat a abordat problema optimizării sistemului de indicatori, deși rezultatele nu au fost satisfăcătoare.</li> </ul>	<p><b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b></p> <p>Continuarea optimizării sistemului de indicatori.</p>	
(4) Funcția de evaluare este eficientă și eficace (planificare, management, controlul calității și învățare)	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ RIDICATĂ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Planificarea evaluării este asigurată datorită existenței planurilor multianuale/ anuale.</li> <li>▶ Activitățile de evaluare sunt gestionate eficace de Comitetele de Coordonare a Evaluării (CCE) constituite la nivel de Program, termenii de referință concepuți fiind de o calitate medie/ridicată. În cazul CSNR, trebuie remarcat faptul că Grupul de Lucru pentru Evaluare îndeplinește rolul de CCE pentru evaluările de pe LOTUL 2 al Acordului-cadru pentru Evaluarea Instrumentelor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Gradul de realizare a planurilor nu este întotdeauna satisfăcător.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Proiectele existente au abordat direct problema calității competențelor de evaluare și expertiza personalului de evaluare la nivel de PO și CSNR prin derularea unor activități de instruire, precum și prin dezvoltarea unor instrumente și metodologii relevante.</li> <li>▶ Resursele umane și bugetul alocate evaluării au fost adecvate.</li> </ul>	<p><b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Sprijinirea procesului de planificare a evaluărilor pentru perioada 2014-2020, în vederea corelării necesarului de date cu cererea de evaluare cu (criteriul 5).</li> </ul> <p><b>ALTE ACȚIUNI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Actualizarea constantă a planurilor multianuale de evaluare pe baza unui calendar fezabil și a nevoilor reale. Planurile nu vor fi elaborate în detaliu tocmai pentru a permite o flexibilitate suficientă în redactarea Termenilor de Referință.</li> </ul>	

		<p>Structurale, iar la discuțiile acestuia sunt invitați experți tematici..</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Pe lângă standardele conforme cu cerințele UE care au fost adoptate, există proceduri pentru conceperea, implementarea și utilizarea evaluării, actualizate parțial în urma experienței dobândite, ce reprezintă un model al implicării Unităților de Evaluare în procesul decizional.</li> </ul>				
(5) Datele socio-economice sunt disponibile și fiabile	▶ CONFORM MEDIEI ICE	▶ Datele socio-economice sunt disponibile în timp util.	▶ Alte date, precum micro-datele la nivel de beneficiar sunt parțial disponibile, iar relevanța acestora este medie.	▶ Nu este întreprinsă nicio acțiune specifică.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Crearea unei baze de micro-date cu valori de referință, utilă efectuării analizelor contrafactice	
(6) Disponibilitatea și calitatea expertizei în domeniul evaluării	▶ CONFORM MEDIEI ICE	▶ Pe piața din România există companii naționale și internaționale care dețin expertiza tematică și metodologică necesară	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ Există condiții de îmbunătățire a calității rapoartelor de evaluare.</li> <li>▶ Numărul companiilor naționale precum și gradul de implicare a universităților în evaluare rămân scăzute.</li> </ul>	▶ Contractele-cadru multianuale importante au atras un număr de jucători internaționali pe piața națională a evaluării.		▶ Revizuirea obiectivelor specifice și activităților eligibile ale DMI1.2. în vederea consolidării pe viitor a capacității de evaluare a companiilor naționale și a mediului universitar.

<p>(7) Diseminarea rapoartelor de evaluare</p>	<p>▶ CONFORM MEDIEI ICE</p>	<p>▶ Numeroase Rapoarte de Evaluare sunt disponibile publicului pe pagina de Internet a Grupului de Lucru pentru Evaluare (<a href="http://www.evaluare-structurale.ro">www.evaluare-structurale.ro</a>); au fost organizate dezbateri publice pentru a prezenta și discuta rezultatele evaluării.</p>	<p>▶ Nu toate rapoartele de evaluare sunt disponibile în întregime, unele având publicate doar rezumatul executiv. ▶ Cu o singură dezbateri organizată pe PO în ultimele 12 luni, media rămâne una scăzută. Comunicarea rezultatelor evaluării către factorii interesați nu este foarte eficace.</p>	<p>▶ Crearea paginii de Internet a GLE ▶ Publicarea rapoartelor de evaluare pe pagina de Internet a GLE ▶ Organizarea unor conferințe internaționale ▶ Organizarea unor evenimente de diseminare mai ample, în cadrul LOTULUI 2 al Acordului-Cadru pentru Instrumentele Structurale.</p>	<p><b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b></p> <p>▶ Realizarea unui studiu destinat identificării celor mai adecvate instrumente și canale de comunicare precum și a celui mai potrivit limbaj pentru a transmite mesajul tuturor factorii interesați relevanți. ▶ Derularea unor campanii de comunicare la finalizarea studiului. Includerea în proiectele finanțate din DMI 1.2 a unor elemente specifice diseminării rezultatelor evaluării, inclusiv a resurselor web disponibile, pentru a crește vizibilitatea.</p>	
<p>(8) Utilizarea rezultatelor evaluării</p>	<p>▶ RIDICATĂ</p>	<p>▶ Implementarea unor proceduri pentru utilizarea rezultatelor evaluării și monitorizarea acestora. ▶ Rezultatele evaluării au un impact considerabil atât asupra procesului de programare cât și asupra procesului de implementare.</p>	<p>▶ Nu sunt identificate puncte slabe.</p>	<p>▶ Nu este întreprinsă nicio acțiune specifică.</p>	<p><b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b></p> <p>▶ A se vedea recomandarea de la criteriul 7 referitoare la comunicare.</p>	

(9) Cadrul mental	▶ CONFORM MEDIEI ICE	▶ Evaluarea este considerată într-o anumită măsură o parte esențială a succesului instituțional, iar independența sa este înțeleasă și respectată.	▶ Rolul evaluării nu este pe deplin înțeles de către factorii de decizie și personalul de conducere/de execuție.	▶ Proiectele de consolidare a capacității, finanțate din DMI 1.2.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Includerea în proiectele finanțate din DMI 1.2 a unor sesiuni de comunicare adresate factorilor cu rol în formularea politicilor publice.	
(10) Contextul legal al evaluării	▶ SCĂZUTĂ	▶ Prevederile legale naționale care reglementează evaluarea reflectă cadrul legal al UE și stipulează întocmirea planurilor de evaluare multianuale și anuale.	▶ Anumite prevederi legale din România împiedică evaluarea, mai exact normele privind achizițiile publice, ordonanțele referitoare la angajarea de personal și normele privind eligibilitatea cheltuielilor.	▶ Nu este întreprinsă nicio acțiune specifică.		▶ Revizuirea normelor referitoare la eligibilitatea cheltuielilor, care limitează tipurile de grupuri-țintă eligibile pentru acțiunile de dezvoltare a capacității.
(11) Politica "evaluativă" a resurselor umane - are ca scop asigurarea resurselor umane corespunzătoare pentru efectuarea evaluărilor	▶ CONFORM MEDIEI ICE	▶ Existența unor susținători evaluării (respectiv persoane care sprijină procesul de evaluare) atât la nivel de PO, cât și la nivel de CSNR. ▶ Existența pe piață a unor opțiuni de formare în domeniul evaluării.	▶ Gradul de participare a funcționarilor publici (alții decât cei dedicați evaluării) poate fi îmbunătățit. ▶ Numărul opțiunilor de formare rămâne limitat, în special cele furnizate de mediul universitar.	▶ Formarea și dezvoltarea profesională a personalului la nivel de PO și CSnR	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Organizarea unor evenimente de diseminare care implică un număr mai mare de funcționari publici în vederea difuzării culturii de evaluare.	▶ Obiectivele specifice și activitățile eligibile ale DMI 1.2 trebuie revizuite pentru a sprijini mediul universitar în oferirea unor opțiuni suplimentare de formare pe piață.

(12) Cererea de evaluare incorporată/ pornită de jos în sus (în SIS)	▶ RIDICATĂ	▶ Existența cererii de evaluare.	▶ Cererea generală de evaluare precum și numărul evaluărilor generate ca răspuns la nevoia de cunoaștere și nu ca răspuns la o cerință de conformitate, este mai scăzută decât în alte state membre, așa cum rezultă din analiza comparativă internațională.	▶ Activitățile de consolidare a capacității, implementate și/ în curs de implementare, sprijină realizarea unei cereri de evaluare încorporată de jos în sus.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ .Includerea în proiectele finanțate din DMI 1.2 a unor sesiuni de comunicare destinate informării factorilor din domeniul Instrumentelor Structurale cu privire la importanța evaluării.	
(13) Rețele	▶ SCĂZUTĂ	▶ Existența unei organizații naționale a evaluatorilor. ▶ Existența unui mecanism de cooperare între Guvern și mediul academic.	▶ Contribuția organizației naționale a evaluatorilor la diseminarea bunelor practici este scăzută. ▶ Implicarea mediului academic a fost extrem de limitată până în prezent.	▶ Abordat într-o măsură extrem de limitată.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Organizarea unor evenimente de diseminare care implică factorii interesați din mediul instituțional, academic și experții din domeniu, precum și mass media	▶ Obiectivele specifice și activitățile eligibile ale DMI 1.2 trebuie revizuite pentru a sprijini activitatea organizației naționale a evaluatorilor și consolidarea legăturilor dintre Guvern și mediul universitar.
(14) Societate civilă și mass media	▶ SCĂZUTĂ	▶ Nu sunt identificate puncte forte.	▶ Nivelul de participare a societății civile în cadrul unor activități legate de evaluare este scăzut, la fel ca și numărul evenimentelor publice organizate anual.	▶ Abordat într-o măsură extrem de limitată.	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Organizarea evenimentelor suplimentare de diseminare și comunicare a rezultatelor	
(15) Guvernanță	▶ SCĂZUTĂ	▶ Stabilitatea politică, calitatea reglementărilor, aplicarea legii și combaterea corupției sunt peste media internațională, măsurată conform Indicelui de	▶ Eficacitatea Guvernului este sub media internațională, măsurată conform indicelui de Guvernanță al Băncii Mondiale.	▶ Nu este abordat în cadrul DMI 1.2	<b>ACȚIUNI aferente DMI 1.2</b> ▶ Pentru a îmbunătăți calitatea reglementărilor, DMI 1.2 ar putea sprijini atât procesul de consolidare a capacității, cât și proiectele legate de Analiza Impactului	

		Governanță al Băncii Mondiale.			reglementărilor, conform noilor Regulamente în versiune preliminară pentru perioada 2014 - 2020 (vezi Anexa IV COM (2012) 496 final) <sup>12</sup> .	
(16) Impact pe termen lung și în afara SIS	▶ CONFORM MEDIEI ICE	▶ Nu sunt identificate puncte forte.	▶ Instituțiile implicate în gestionarea Instrumentelor Structurale au internalizat doar parțial evaluarea.	▶ Abordat într-o măsură extrem de limitată.	<b>ACȚIUNI DMI 1.2</b> ▶ Organizarea de evenimente mai ample de diseminare în vederea prezentării unor informații detaliate cu privire la evaluare.	

<sup>12</sup> Eficientizarea sistemelor normative reprezintă un proces complex, larg răspândit. Aceasta poate include reducerea sarcinii administrative în afaceri, trecerea la o politică bazată mai mult pe dovezi, sprijinirea funcționării piețelor și aprofundarea cunoștințelor publicului legate de legislație. Calitatea sistemului normativ al unui stat depinde în mare măsură de modul în care sunt concepute și elaborate regulamentele. Un rol important în optimizarea legislației îl reprezintă o imagine completă a impactului acestora. Propunerile pot fi apoi modificate astfel încât să aibă efectul optim și să reducă efectele secundare negative. Comisia Europeană este implicată în examinarea impactului economic, social și de mediu al propunerilor sale. Analiza impactului este obligatorie pentru propunerile politice semnificative și, din 2003, Comisia a finalizat peste 150 analize de impact. Liniile directoare ale CE din 2009 (SEC(2009) 92) oferă orientare generală și stabilesc procedurile și etapele de urmat pentru evaluarea potențialului impact al diverselor opțiuni politice. Evaluarea Impactului de Reglementare (EIR) este un proces permanent care are ca scop sprijinirea entităților care elaborează politici publice în reanalizarea completă și înțelegerea consecințelor intervențiilor politicii în sectoarele privat și public. Aceasta reprezintă un instrument care permite Guvernului să analizeze și să prezinte dovezi relevante cu privire la efectele pozitive și negative ale intervențiilor publice, inclusiv prin revizuirea impactului politicilor ulterior implementării acestora. Cel mai recent sondaj privind Indicatorii Sistemelor de Gestionare a Aspectelor de Reglementare din cadrul statelor membre OECD arată faptul că, în 2005, toate statele membre au efectuat o anumită formă de EIR asupra noilor reglementări înainte de finalizarea și implementarea acestora. Pentru a consolida performanța Politicii de Coeziune pentru perioada 2014-2020, vor fi introduse noi prevederi de condiționalitate pentru a se asigura că finanțarea UE generează stimulente puternice pentru statele membre în atingerea obiectivelor și țintelor stabilite conform Strategiei Europa 2020. Acestea vor include obligația Statului membru de a avea un mecanism de evaluare sistematică a impactului legislației asupra Întreprinderilor Mici și Mijlocii, având în vedere diferențele cu privire la dimensiunea întreprinderilor, acolo unde este cazul.